

Перевірками виявлено низку проблем державного рівня, чим змушено уповноважених на те посадових осіб звернути особливу увагу на недопущення зростання соціальної напруги з приводу майнової нерівності, суворо дотримуватись вимог законодавства щодо соціального захисту вказаної категорії громадян.

На виявлені порушення чинного законодавства внесені відповідні документи прокурорського реагування. Винних посадових осіб притягнуто до передбаченої законом відповідальності [9].

Список використаних джерел:

1. Закон України від 21 березня 1991 року № 875 – XII в редакції від 14.01.2012 "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" // Відомості Верховної Ради України – 1991 - № 21 – ст. 252.
2. Закон України від 28 лютого 1991 року № 796 – XII "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" // Відомості Верховної ради України – 1991 - № 16 – ст. 200.
3. Закон України від 16 листопада 2000 року "Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам" в редакції від 01.01.2012 // Відомості Верховної Ради України – 2001 - № 1 – ст. 21.
4. Закон України від 6 жовтня 2005 року N 2961-I „Про реабілітацію інвалідів в Україні” в редакції від 01.01.2012 // Відомості Верховної Ради України (ВВР) – 2006 – N 2-3 – ст.36.
5. Закон України від 19 червня 2003 року № 966-IV „Про соціальні послуги” в редакції від 15.08.2012 // Відомості Верховної Ради України (ВВР) – 2003 – N 45 – ст.358
6. Інтерв'ю народного депутата України Т.Бахтєєвої УНІАН [Електронний ресурс]. Офіційний сайт УНІАН – здоров'я – Режим доступу: <http://health.unian.net/ukr/detail/227115>
7. Державна доповідь про становище дітей в Україні за 2010 рік Державний ін-т сімейної та молодіжної політики, 2011. – ст.316
8. Концепція розвитку інклюзивної освіти, затверджена наказом міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 року №912 Інформаційний збірник нормативних документів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 01.10 – 01.10.11. – ст.443
9. Матеріали колегії Генеральної прокуратури України „Про стан додержання законів та правозахисної діяльності органів прокуратури у сфері соціального захисту інвалідів” квітень 2011 рік м.Київ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: офіційний Інтернет портал Генеральної прокуратури України <http://www.gp.gov.ua/ua/index.html>

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОТРИМАННЯ ПРАВ НЕПОВНОЛІТНІХ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Ніколенко Дмитро Олександрович, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної педагогіки та роботи з персоналом НАВС

Наполегливі кроки України на шляху розбудови демократичного суспільства за останні роки досягли поставленої мети – наша держава визнана міжнародним співтовариством як цивілізована країна з високим рівнем морально-етичних принципів та культурно-історичною спадщиною. Разом з цим, цілеспрямована і планомірна діяльність держави яка спрямована на профілактику та боротьбу із злочинністю, пов'язана із проблемами дотримання захисту прав людини.

Проблема дотримання захисту прав неповнолітніх з особливими потребами в умовах позбавлення волі на сучасному етапі демократичних трансформацій нашого суспільства є проблемою маловивченою, що і обумовлює її актуальність.

Підлітки-олігофрени – це діти, у яких внаслідок органічного ураження мозку спостерігається порушення нормального розвитку психічних, особливо вищих пізнавальних процесів (активного сприймання, опосередкованих процесів пам'яті, словесно-логічного мислення, мови тощо). Для них характерна наявність патологічних рис в емоційно вольовій сфері, підвищення збудливості або, навпаки, інертність, складнощі

формування інтересів і соціальної мотивації діяльності. Як зазначав Л.С. Виготський : "... дитина, розвиток якої ускладнено дефектом, у своїй суті є такою самою людиною, як і будь-який її ровесник...", але це й якісно відмінний своєрідний тип, і тому такі діти до загальної мети "повинні бути приведені іншими шляхами" [1, с.7].

Аналіз узагальнених матеріалів психологічних і педагогічних досліджень щодо особливостей розвитку і поведінки розумово відсталих неповнолітніх правопорушників (Синьова В.М., Максименко С.Д., Бега І.Д., Бондаря В.І., Кривуші В.І., Северова О.П., Супруна М.О. та ін.) дає можливість виділити особистісні фактори, що визначають їхню поведінку в умовах позбавлення волі, а саме: високу навіюваність, наслідуваність в поведінці, залежність від думок та оцінок оточуючих, низьку здатність до передбачення віддалених наслідків своїх вчинків, слабкість боротьби мотивів під час прийняття рішень, порушення опосередкування потреб тощо.

Наявність якісних особистісних своєрідностей у аномальних підлітків в умовах позбавлення волі детермінує характер їх виправлення і перевиховання, ставить на перший план проблему диференціації й індивідуалізації виконання покарання в умовах ВК на основі всебічного і глибокого вивчення особистості неповнолітнього розумово відсталого, що наближає ставлення до них у виховних колоніях до вимог "Декларації про права розумово відсталих осіб", яка наголошує на тому, що розумово відстала особа має у найвищому ступені реалізовувати ті самі права, що й інші люди, а також повинна мати право на належне медичне обслуговування та лікування, право на освіту, навчання, відновлення працездатності й опіку, що дозволяє їй розвивати свої здібності і максимальні можливості. У випадку необхідності поміщення такої людини до спеціального закладу, необхідно зробити так, щоб нове середовище і умови життя якомога менше відрізнялися від умов звичайного життя, забезпечували розумово відсталим особам право на захист від експлуатації, зловживань і принизливого поводження, право на відповідне здійснення законності, яке повністю враховує ступінь розумового розвитку. Отже: 1. При визначенні перспектив корекційної роботи необхідно керуватися положеннями діалектики, про те, що всі явища, процеси перебувають у безперервному русі і змінах, зумовлених об'єктивними закономірностями. Негативний вплив, що викликав деформацію деяких психічних функцій, за сприятливих обставин компенсується здатністю, що розвивається, до заміни втрачених, ослаблених чи зруйнованих функцій, їх перебудови, нарешті, до формування інших способів дій; 2. Своєчасно виявляти можливості поступального руху вперед, що криються в природі аномального підлітка й на основі їх пізнання забезпечувати умови для їх реалізації, спрямовувати процес перевиховання у потрібному руслі; 3. Для правильного розуміння аномального розвитку й умов їх компенсації суттєве значення має коректне дотримання принципу детермінованості стану, дій, вчинків, і можливостей неповнолітніх. Опора на принцип детермінації дає змогу точніше здійснювати диференційовану діагностику, проникати в причини відхилень у поведінці вихованців. Правильне розкриття діалектики переходу психічної структури від конкретно-дійової, що відповідає первинному дефекту, до вищих і складніших структур, дає змогу з'ясувати роль нових утворень психіки в удосконаленні та перебудові попередніх; 4. Розвиток розумово відсталої особи на початковому етапі детермінується внутрішніми умовами – результатами поразки й обставинами, що склалися при цьому в утробі матері. Однак в постнатальний період у формуванні особистості дедалі більшої ваги набувають зовнішні, соціальні фактори, зокрема, навколишнє середовище і виховання. Від інтенсивності цього етапу залежить ефективність процесу компенсації та корекції недоліків інтелектуального розвитку; 5. Популяція неповнолітніх розумово відсталих далеко

неоднорідна як за характером, так і за глибиною ураження інтелекту. Поєднання одиночного у поєднанні із загальним і особливим дає змогу виявити характер відхилень у розвитку кожної особи. На цій основі будується система індивідуального підходу, що є одним із провідних принципів корекційно-виховної роботи; 6. Реалізація розумово відсталого особою своїх потенційних можливостей щодо розумового і фізичного розвитку безпосередньо залежить від часу включення її в навчальний процес, від його систематичності й інтенсивності.

Список використаних джерел :

1.Выготский Л.С. Основные проблемы дефектологии. Собрание сочинений: В 6-ти т. / Выготский Л.С. – М.: Педагогика, 1983. – Т. 5: Основы дефектологии / Под ред. Т.А. Власовой. – 1983. – С. 7., ил. – (Акад. пед. наук СССР).

2.Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 4 листоп. 1950 р.) // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. - Амстердам-Київ : Українсько-Американське бюро захисту прав людини, 1996.

3.Європейські пенітенціарні правила від 11 січ. 2006 р. Рекомендація R(2006)2 Комітету Міністрів Ради Європи. – Донецьк : Донецький Меморіал, 2006.

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОТРИМАННЯ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ В КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Романенко Оксана Вікторівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології ННІПІ НАВС

Інтенсивний розвиток практичної психології в Україні супроводжується збагаченням змісту її основних галузей. Серед них особливе місце займає юридична психологія, що характеризується широким спектром функцій: психологічним забезпеченням правоохоронної діяльності, здійсненням психодіагностичної роботи, проведенням судово-психологічної експертизи. Професійна взаємодія психологів та правоохоронців у цьому процесі передбачає дотримання конфіденційності як одного з найбільш поширених моральних принципів. Разом із тим цей принцип не є абсолютним, оскільки крайні його тлумачення вдаються однаково непрофесійними [1; 2].

Принцип конфіденційності передбачає, що будь-яка інформація, повідомлена клієнтом психологові, не може бути передана без згоди клієнта в громадські або державні організації, приватним особам, у тому числі родичам і друзям. Однак нагромадження суперечливих даних підтверджує, що це правило може мати виключення. Психолог у ряді випадків повинен мати право розголошувати інформацію, отриману від клієнта, наприклад, у випадку загрози життю й здоров'ю кого-небудь. При здійсненні консультативного процесу важливо заздалегідь погодити з клієнтом можливість аудіо- й відеозапису, спостереження через дзеркало Гезелла (однобічного бачення), присутність на консультації інших осіб. Без згоди клієнта це виключається. Принципово іншою є ситуація судово-психологічної експертизи, яка перебудовує всі традиційні завдання взаємодії психолога та клієнта за типом соціальних задач та носить примусовий характер.

Достатньо поширеними є ситуації, коли людина звертається до психолога з метою вирішення певної моральної дилеми, наслідками якої може стати загроза власному життю чи життю інших людей. У таких випадках психолог має керуватися такими правилами конфіденційності, з усвідомленням їх можливої гнучкості та варіативності застосування:

1.Інформацію про клієнта можна використати тільки в професійних цілях. Ця інформація повинна використовуватися тільки для блага клієнта.

2.Матеріали консультативних зустрічей у формі, в якій вони не можуть заподіяти шкоду інтересам клієнта, психолог може використати у своїй